

Ptuj, 30 November 2025

Civilna iniciativa za ptujsko obvoznico

civilna.iniciativa@ptujskaobvoznica.com

Mitja Krapša - zastopnik

Spuhlja 91d

2250 Ptuj

VARUH ČLOVEKOVIH PRAVIC REPUBLIKE SLOVENIJE

Dunajska 56

1000 Ljubljana

info@varuh-rs.si

Ptuj, 30 November 2025

Zadeva: Dopolnitev pobude 17.1-15/2025 - nova ugotovitev manipulacije študije hrupa in sistemske povezanosti meritev s trgovskimi centri

Spoštovani,

v zvezi z zadevo, v kateri pri Varuhu že poteka postopek glede kršitev pravice do zdravega življenjskega okolja in molka pristojnih organov v zvezi s prometom na odseku Ptuj–Spuhlja in širšem območju Ptuja, vam v imenu Civilne iniciative za ptujsko obvoznico podajamo dopolnitev pobude z novimi, bistvenimi dejstvi.

Poudarjamo, da smo o ugotovljenih nepravilnostih že obvestili tudi Komisijo za preprečevanje korupcije (KPK) ter Evropsko komisijo (DG ENV) v okviru postopka EU PILOT, saj menimo, da gre za sistemski problem, ki presega raven zgolj lokalne infrastrukture.

1. Nova ugotovitev: meritve hrupa so bile sistematično prilagojene v korist trgovskih centrov

Naknadna podrobna analiza državne študije hrupa (št. PR-2021-052) je pokazala:

- da so bila merilna mesta za prometni hrup postavljena predvsem v neposredni bližini trgovskih centrov, v številnih primerih neposredno ob trgovinah skupine TUŠ in drugih velikih nakupovalnih objektih;
- da merilna mesta ne odražajo dejanske izpostavljenosti prebivalcev, saj niso na fasadah stanovanjskih stavb in spalnicah ob najbolj obremenjenih delih ceste, temveč pogosto v zavetrju objektov, za živimi mejami, ograjami ali zidovi.

Na več merilnih točkah so bile ugotovljene tudi resne nepravilnosti pri sami izvedbi meritev, in sicer:

- mikrofoni so bili postavljeni za fizičnimi ovirami (žive meje, ograje, zidovi), kar umetno znižuje izmerjene vrednosti;
- merilna oprema ni bila nameščena na mestih, kjer ljudje dejansko bivajo (fasade spalnih prostorov), ampak na skritih, akustično ugodnejših lokacijah;
- meritve so bile opravljene v prekratkih časovnih intervalih oziroma v časih z manjšo prometno obremenitvijo, zato ne odražajo tipične vsakodnevne situacije;
- uporabljena je bila neustrezna metodologija modeliranja, ki ni skladna z evropskimi smernicami in sodobnimi standardi.

Posledica navedenega je, da je uradna študija hrupa prikazala znatno nižje ravni hrupa, kot jih prebivalci v resnici doživljamo vsak dan, še posebej ponoči, ko so na nekaterih lokacijah dokumentirane vrednosti 70 dB in več.

2. Sistemskost vzorca – merilna mesta v gravitacijskem polju trgovskih centrov

Iz geolokacijske analize izhaja, da se sporna merilna mesta (MM-01 do MM-12) nahajajo v mestih, kjer so v neposredni bližini veliki trgovski centri, večinoma trgovine ali centri skupine TUŠ, merilne točke pa so na lokacijah, kjer prometna obremenitev neposredno napaja ta nakupovalna središča.

To pomeni, da bi poštene meritve in korektna študija hrupa verjetno pokazale bistveno višje vrednosti hrupa, s tem pa bi nastala obveznost države, da promet preusmeri stran od teh koridorjev (na obvoznice, nove trase, 3. odsek hitre ceste Ptuj–Ormož).

Namesto tega trenutna študija služi kot podlaga za ohranjanje prometa na obstoječih trasah, gradnjo protihrupnih ograj kot navidezno rešitev ter odlašanje prometne razbremenitve, ki bi zaščitila prebivalce.

Po našem mnenju to kaže na sistemski vzorec, ki presega zgolj strokovno napako in ustvarja utemeljen sum, da so bili pri izbiri lokacij in načinu izvedbe meritev upoštevani interesi trgovskih centrov, ne pa pravica prebivalcev do zdravega življenjskega okolja.

3. Nevarnost za človekove pravice prebivalcev

Zaradi napačne in prirejene študije hrupa pristojni organi ne sprejemajo potrebnih ukrepov za preusmeritev prometa, prebivalci pa smo še naprej izpostavljeni prekomernemu hrupu (70 dB ponoči) ter onesnaženemu zraku, vključno s preseženimi vrednostmi benzo(a)pirena (BaP) in prašnih delcev PM10/PM2.5. To pomeni resno tveganje za zdravje in kršitev pravice do zdravega življenjskega okolja, pravice do zasebnosti in družinskega življenja ter načela dobrega upravljanja.

Posebej poudarjamo, da protihrupne ograje ne odpravljajo vzroka problema, temveč ga le delno zakrijejo, ne zmanjšajo pa izpostavljenosti škodljivim snovem v zraku.

4. Povezava z obstoječim postopkom pri Varuhu

Varuh v obstoječi zadevi že obravnava ravnanje MOPE glede presoje vplivov na okolje in molka organa, problematiko odlaganja projektov, ki bi razbremenili promet skozi bivalna okolja (npr. 3. odsek hitre ceste Ptuj–Ormož) ter vpliv rekonstrukcij cest brez ustreznih dovoljenj.

Nova dejstva o manipulaciji meritev in sistemski navezavi merilnih mest na trgovske centre so po našem mnenju bistvena za razumevanje širše slike in za oceno, ali so kršene človekove pravice prebivalcev: zaradi napačnih strokovnih podlag, zaradi odlašanja prometne razbremenitve ter zaradi morebitnega nedovoljenega vplivanja gospodarskih subjektov na državne organe.

5. Predlog Varuhu človekovih pravic

Varuha vljudno prosimo:

- da obravnavano zadevo razširi tudi na vprašanje manipulacij pri izvedbi meritev hrupa in metodologiji študije PR-2021-052;
- da od pristojnih organov (MOPE, DRSI, MZI) pridobi celotno študijo hrupa z vsemi prilogami ter pojasnila glede izbire in izvedbe merilnih mest, zlasti zakaj niso bile opravljene meritve na fasadah stanovanjskih stavb;
- da preveri, ali so bile pri pripravi in uporabi študije hrupa upoštevane obveznosti države iz vidika varstva človekovih pravic (zdravje, zasebnost, družinsko življenje, zdravo življenjsko okolje);
- da v svoji oceni posebej obravnava tudi vidik morebitnega systemskega vpliva gospodarskih subjektov (trgovskih centrov) na odločitve države v škodo prebivalcev;
- da nas kot pobudnike obvesti o ugotovitvah ter, če Varuh oceni kot potrebno, izda posebno priporočilo ali javno opozorilo, povezano s to problematiko.

S spoštovanjem,

Civilna iniciativa za ptujsko obvoznicu
Mitja Krapša

Priloge:

Priloge:

- **PR22_PHZ_DRSI_Stajerska (merilna poročila).pdf** (dokaz o napačnih merilnih mestih za ograjami, napačno postavljenih mikrofoni v vegetaciji).
- **Zemljevid manipuliranih lokacij** (dokaz da merilna mesta sovpadajo s trgovskimi centri)
- **Google maps slike merilnih mest in povezave** (dokaz kako zelo so zastrta merilna mesta)